

Lébény, Árpád-kori templom

2014. január 31. 13:11

Árpád-kori emlék a Hanságban

A lébényi román stílusú Szent Jakab templom Magyarország egyik legjelentősebb középkori emléke. A templom története

Első írásos emléke egy 1208-ban kiadott oklevél, de falai már valószínűleg 1206-ban álltak, hiszen külső falába vésvé találjuk ezt az évszámot. Köveit a fertőrákosi kőfejtőből hozták. A XIII. század elején épült **Árpád-kori** templom a tatárjárást (1242) még átvészelte, de a török háborúk során többször is erősen megrongálódott.

A török pusztítások során a **bencés** szerzetesek elhagyták itteni birtokaikat, Pannonhalmára költöztek, és a kolostor lakatlanná vált. A romos apátságot 1631-ben a **jezsuiták** kapták meg, néhány éven belül az épületeket helyre is állították, ám a templomot 1683-ban a törökök ismét felégették, a tetőzet és az eredeti boltívek beszakadtak. Az újabb helyreállítás során a két toronyra sátoztetőt építettek. A jezsuiták rendjük feloszlása (1773) után elhagyták **Lébényt**, a kolostor másodszer is elnéptelenedett. A birtokok többségét a **Zichy-család** szerezte meg, ők a templomot a falunak adták át, így az 1830-ban Lébény plébániatemploma lett.

Az újabb helyreállítás során a romos kolostorépületek nagy részét lebontották, egy kisebbik részt pedig meghagytak a plébániának. A templomépület azonban 1841-ben újra tűzvész áldozata lett, tornyait utóbb egyszerű, barokkos sisakokkal látták el. Végül a templom mai formáját az 1862-től 1879-ig tartó restaurálás során nyerte el, lehántották az évszázadok rétegeit, és ma az Árpád-kori csupasz falak állnak előttünk. **A templom leírása**

Alaprajza keletelt, **háromhajós**, keresztház nélküli, hajónként egy vonalra helyezett félkörös **szentélyekkel** záródik. Felépítése **bazilikális**, átmenő boltozatú, két nyugati toronnyal, kegyúri karzattal, fő- és déli oldalkapuval. A tornyok alsó szintje a templomtérbe kapcsolódott, és csak az északi toronyba utólag beépített lépcső miatt falazták el az egyiknél.

A nagy felületű **homlokzatokat** kisméretű, félköríves záródású ablakok törik át. A **román** stílus egyszerű szigorúságát árasztó homlokzattal szemben éles kontrasztot képez a **béletes kapubejárat** a finoman faragott dús növényi ornamentikájával, a **Jót** és a **Rosszat** megszemélyesítő karakterfejekkel. Az ívmező freskója a XIX. században készült. A déli homlokzat kapudíszét, ahol most a bejárat van, geometrikus elemek, az ún. normann **pálcadíszítés** uralja.

A templom belsejét is nagy síkfelületek jellemzik. A szépen faragott leveles **oszlopfők** különösen szembetűnők a dísztelen csupasz falak között. Egykori berendezéséből nem maradt mára semmi. A neoromán **szárnyasoltár**, az ezzel szépen harmonizáló **szószék** és a színes **üvegablakok** a középkor hangulatát idézik, de ezek már az újkor alkotásai. **Gyakorlati tudnivalók** **Cím:** Lébény, Templom tér
1. Telefon: 06 70 341 29 57 **Nyitva tartás**

Minden nap 09.00

<http://kirandulastippek.hu/news/article/lebeny-arpad-kori-templom>